

MESILA RAJAMINE FINANTS

Mart Kullamaa
Tartu 2011

Mis on mesindus?

- ▣ Antud teema kontekstis vaadeldakse mesindust kui põllumajanduse haru ja ettevõtluse vormi, mille eesmärgiks on toota lisaväärtust ja kasumit. Mesilad vaadeldakse kui tootmisüksust ja ettevõtet.

- Mesinduse kasumlikkus võib olla nii materiaalne kui emotsionaalne.
- ▣ Mesinduse kui elukutse või mesindustevõtluse tulem peab olema konkreetselt mõõdetav ja käega katsutav (mesi, taruvaik, vaha, emad, pered jms)mida saab realiseerida.
- ▣ Mesinduse hobina vaatlemisel lisandub tulemite nimistusse ka emotsionaalne kasu kuid antud teema piirdub mõõdetavate parameetrite käsitlemisega.

Mesindus kui elukutse:

- ▣ Vajalikud omadused?
- ▣ Vajalikud teadmised?
- ▣ Vajalikud vahendid?

Mesinikule vajalikud omadused

- ▣ HEA Mesinik peab olema tugeva analüütilise mõtlemise, kiire otsustusvõimega ning kõrge pingetaluvusega inimene. Samuti on vajalik mõõdukas kuni kõrge füüsilise koormuse taluvuse võime. Tihti tuleb kasuks ka suhtlemisoskus (nii mesilaste kui teiste mesinikega). Samuti aitab kaasa mesindussektori tundmine ning tajumine ja selles toimuvast arusaamine.

Mesinikule vajalikud teadmised:

- ▣ Mesiniku esmane ülesanne on mesilastega ümberkäimine, kuid ka kõik muu mesilaste ja mesindusega kaasnev. Konkurentsivõime tagamiseks tuleb oma teadmisi pidevalt uuendada ja täiendada. Kuna mesinduses levib ka palju väärarusaami ning valeinfot, siis on tähtis õigete infokanalite valik ja väga tugev informatsiooni selekteerimise võime. Tuleb toetuda usaldusväärsetele allikatele.

Plaan?!

- ▣ Ettevõtlusega alustajal või mesila rajajal peab olema kindel visioon ja kontseptsioon, kuhu ta tahab oma tegevusega jõuda ning mis vahendeid on vaja selleks, et seda saavutada. Uuringud näitavad, et eesmärgid mis on konkreetselt püstitatud täituvad suurema tõenäolsusega ja lühema ajaga.

Mesinikule vajalikud vahendid:

- ▣ Kust saada vajalikke vahendeid?

Mesindusest vajalikud vahendid saab teha ise või osta poodidest vms. Tähtsam küsimus on, kust saada mesinduseks vajalik raha ja kui palju seda vaja on?

EXCEL

▣ Tbl. 1

Riskitaluvuse hindamine ja sellest lähtuva arengutempo valik

- ▣ Ühtegi ettevõtet, ka mesilat ei saa rajada ilma sellesse investeerimata. Mesindus on küllaltki kõrge kasumimarginaaliga tegevus, kuid olenevalt valitud arengutempost ja stiilist võivad olla vajalikud lisainvesteeringud (vahendid peavad tulema ettevõttest väljaspoolt). Mesinduse iseärasuste tõttu on tootlikkust raske prognoosida ja iga aasta tuleks arvestada kõige hullemaga, et ennast mitte leida ootamatutes olukordades.

Enne investeringute hindamist:

- ▣ Konkreetse plaani põhjal tehnoloogia valik ja mesindusala suutlikkuse objektiivne hinnang tulude prognoosiks.

Põhiküsimus:

Kas ma oskan mesindada?

Õige vastus: Ei oska!

Mida täpsemalt on paika pandud plaan ning mida täpsem on kulude ja tulude prognoos, seda suurem on võimalus saavutada edu. Tulusid tasub pigem alahinnata ja kulusid pigem üle hinnata.

Tarupõhised kulud

- ▣ Taru+emavõre
- ▣ Raamid
- ▣ Vaha
- ▣ Sööt
- ▣ Ravimid
- ▣ Ema

Tehnoloogiline kulu

- ▣ Meevõtt
- ▣ Kaanetamine
- ▣ Vurritamine
- ▣ Selitamine
- ▣ Pakendamine
- ▣ Elekter, vesi jms.
- ▣ ...

Logistiline kulu

- ▣ Auto
- ▣ Kütus
- ▣ Ruumid
- ▣ ...

Administratiivne kulu

- ▣ Transport
- ▣ Kontorikulud
- ▣ Raamatupidamine
- ▣ Koolitused
- ▣ Kulu turustamisele (etiketid, taara, reklaam, transport jne.)
- ▣ ...
- ▣ ...

Palgatööjõud

- ▣ Suur osa tööjõukulust on pöördvõrdelises seoses tehnoloogilise kuluga. Tehnoloogilise poole arendamine nõuab suuremaid alginvesteeringuid, kuid toob pikas perspektiivis stabiilsust ja kasu.
- ▣ Alustaval mesindustevõttel võib mööndusega arvestada tööjõukulu nulliks (praktika?!) kuni see ei võta märkimisväärset aega põhitöö kõrvalt. Kindlasti tuleb hakata arvestama tööjõukulu kui perede arv ületab piiri, mis nõuab pühendumist ka mitte vabast ajast.(50-100?)

Kulude optimeerimine

- ▣ Efektiivse tehnoloogia kasutamine
- ▣ Paremate pakkumiste otsimine
- ▣ Ise vajaliku inventari ehitamine
- ▣ Odavamate alternatiivide proovimine ja katsetamine

Tulu

- ▣ Tulude prognoosimisel on mõistlik üles näidata mõõdukat tagasihoidlikkust. Plaan peab igal juhul olema tehtud riskistsenaariumeid arvestades ning oodatust paremate tulemuste ilmnedes kaaluda kasumi arvelt järgmise aasta riskide hajutamist. Nt varuperede tegemist. Ettevõtluses peetakse normaalseks, kui alustav ettevõtte jõuab kasumisse alles viiendal tegevusaastal. Ka mesindus ei pea olema erand!

- ▣ Tulude hindamisel on põhilised kaks komponenti:
 - ▣ 1) Toodangu maht
 - ▣ 2) Saadav tulu toodangu ühikult

- ▣ Vähikese kogutoodangu mahu juures on võimalik mee eest saada küllaltki head hinda (6-7 EUR/kg) Koguste suurenedes on aga saadav keskmine hind ühiku kohta palju madalam (4-5 EUR/kg) ning sellegi juures on suuremad üld-turusamiskulud. Seda peab tulude prognoosimisel arvesse võtma. Tähtis on ka turustamiskanalite leidmine!!!

Investeeringute rahastamine

- ▣ Säästud
- ▣ Toetused (Pria, EAS)
- ▣ Partnerite kaasamine
- ▣ Laenud
- ▣ Tulu mesindust
- ▣ (On võimalik rahastada suure tootmismesila rajamist täielikult ettevõtte sissetulekutest, kuid selleks on vaja optimeerida kulud ja valida aeglasem arengutempo).

